

Elektro-Hyper-Sensitiviteit: 1 Feit of fictie ?

Dit **voorwoord** van Diagnose-Funk.ch op het **artikel van Genuis/Lipp 2011-NL** is met vriendelijke toestemming van Diagnose-Funk in het Nederlands vertaald.

Basis is de originele Duitse tekst.

Straling van mobieltjes zou je ziek maken? “Ik voel en merk niets!”, zeggen veel mensen. Dat is het typische bij veel milieugevaren, fijnstof, UV- en radioactieve straling of belastende levensmiddelen, men merkt aanvankelijk niets. Echter, er zijn sensible en allergische mensen, die milieuschade direct waarnemen. En zo voelen de elektrohypersensitieven (EHS) de uitwerkingen van elektromagnetische velden (EMV) zo sterk dat velen niet meer aan een normaal leven kunnen deelnemen, en vaak arbeidsongeschikt worden.

Overal zijn deze kunstmatig opgewekte elektromagnetische velden van de mobiele telefonie sinds einde van de 90-er jaren met sindsdien ongekende sterkte: Zendmasten bestralen het volledige land, hotspots in de trein, in de metro, de bibliotheek, in restaurants, in het ziekenhuis, DECT telefoons en WLAN verbindingen bestralen woningen en werkplekken. Er zijn praktisch geen elektrosmogvrije zones meer. Mensen kunnen hoofdpijn, oververmoeidheid, slapeloosheid, hoge bloeddruk, of hartkloppingen krijgen door de elektromagnetische velden. Als deze elektrohypersensitieven naar een arts gaan, dan worden ze vaak als psychisch ziek verklaard. Bij nader inzien blijkt snel, dat artsen zich met dit thema helemaal niet zorgvuldig hebben beziggehouden, en vaak klakkeloos de argumenten van de telecomindustrie hanteren. Maar het kan ook anders:

- In Zweden wordt elektrohypersensitiviteit als een handicap erkend.
- In meerdere Amerikaanse staten werden door proclamaties van de gouverneurs op deze aandoe-ning gewezen. De gouverneur van Florida, Charles Christ had een proclamatie onderschreven, waarmee hij mei 2009 tot de maand van bewustzijn voor elektromagnetische sensibiliteit verklaarde. Zoals in de proclamatie werd aangehaald, hebben “mensen in Florida, en op de hele wereld, als resultaat van de globale elektromagnetische belasting, een elektromagnetische sensibiliteit (EHS) ontwik-

In de laatste Eurobarometer-Studie (Europese Commissie) verklaarden 48% van de Europeanen, dat zij bezorgd zijn over de mogelijke risico's die van mobiele telefonie uitgaan. Ca. 76% van de Europeanen vermoeden een risico door de zendmasten, ca. 73% door mobieltjes.

In de Duitse bevolking zijn volgens INFAS (2006) 27% van de bevolking vanwege elektromagnetische velden (EMV) bezorgd en 9% voelen zich aangetast. Een enquête in 2009 toonde aan, dat ongeveer een derde van de Duitse huisartsen uitgaat van een samenhang tussen elektromagnetische velden en gezondheidsklachten.

keld”: “*Elektrosensibiliteit is een pijnlijke chronische ziekte met hypergevoelige reacties op elektromagnetische velden, waarvoor er geen directe behandelingen zijn. Symptomen van EHS kunnen als volgt zijn: Huidveranderingen, acuut doofheidsgevoel en kriebelen, huidontsteking (Dermatitis), warmtegevoel, hoofdpijn, hartritme stoornissen, spierzwakte, Tinnitus, Cardiovasculaire problemen, maagproblemen, beroerdheid, zichtstoornissen, zware neurologische storingen, ademproblemen, spraakproblemen, en andere talrijke psychologische problemen.*” Soortgelijke proclamaties werden in minstens zeven andere staten in de USA en Canada uitgebracht.

- In 2009 vroeg het Europe Parlement aan de EU-landen om het voorbeeld van Zweden te volgen. Daar wordt erkend dat mensen die aan EHS lijden gehandicapt zijn. Zodoende kan men hen een aangepaste bescherming en gelijke kansen bieden.
- In 2011 riep de Raad van Europa op om bijzondere aandacht te schenken aan *“elektrosensibele personen die lijden aan een syndroom van intolerantie voor elektromagnetische velden, en hierbij de ingebruikneming van speciale maatregelen te gelasten, om deze personen te beschermen, evenals de inrichting van stralingsvrije gebieden, die niet door het draadloze netwerk afgedekt zijn.”* (1)

Is hier niet de vraag gerechtvaardigd, waarom deze besluiten in Nederland en andere Europese landen volkomen genegeerd worden en de elektrosensibelen niet worden beschermd?

Wat zegt onderzoek?

De Canadese milieuarzten Genuis/Lipp hebben nu in 2011 voor het eerst een compleet onderzoeksoverzicht uitgebracht:

“Elektromagnetische Hypersensibiliteit - Feit of fictie?”

De auteurs onderzoeken op vele gebieden ziektes, die door schadelijke stoffen veroorzaakt zijn, en kunnen daarom nieuwe samenhangen vaststellen.

“Zoals bij andere multisysteemziekten, zoals de multiple chemicaliën sensibiliteit (MCS), de fibromyalgie en het chronische moeheidssyndroom (CFS), is er ook nog steeds geen begrip over de precieze pathogenese (ziekteverwekker) bij EHS. De nieuwste bewijzen duiden echter erop, dat het abnormale biologische proces bij het ontstaan van EHS door een interessante pathofysiologisch mechanisme ontstaat, welke als sensibiliteitsbepaalde ziekte (sensitivity-related illness = SRI) genoemd wordt (Genuis 2010a; De Luca et al., 2010). Overigens hebben de jongste bewijzen een mogelijke verstoring van de Catecholamine productie als reactie op elektromagnetische velden aangetoond. De gevolgen van deze verstoring kunnen zich op veelmanieren in het menselijk organisme manifesteren.”

De auteurs tonen duidelijk aan, waarom er, van de industriezijde geen interesse bestaat, om de oorzaken van EHS te onderzoeken. Ook door Nederlandse autoriteiten wordt zo gedaan, alsof EHS een inbeelding zou zijn.

In zijn boek “Kurzwellentherapie” (Stuttgart 1960, p.91) beschreef prof. Erwin Schliephake het “Mikrowellensyndroom”:

Iedereen is elektrosensibel!

De mens en ook alle dieren zijn elektrische levende wezens. De cellen communiceren op basis van elektrofysiologische processen. De medische diagnose onderzoekt de elektrische en magnetische activiteit van de cellen met EEG, MEG, EKG, MMG. De frequenties van de mobiele telefonie waren tot voor kort biologische systemen voorbehouden. De gepulste straling is technisch vervaardigd en vreemd aan de natuur. Ze werkt als een verstoring in de cellen. Elektro“hyper”sensibelen reageren daarop onmiddellijk. Door de lange duur inwerking van de straling kan eenieder Elektro“Hyper”Sensibel worden.

“De klachten, die door individuele personen worden aangegeven, zijn van tamelijk verschillende soort. Ook de gevoeligheid van individuele mensen is verschillend; terwijl velen reeds direct bij het aanzetten van een zender onaangename gevoelens hebben, treden bij anderen pas klachten op na dagelijkse voortdurend meerdere uren durende bezigheden bij onbeschermden zenders. Vaak worden de gewaarwordingen in het hoofd gelokaliseerd. Vervolgens treedt vaak het gevoel van een eigenaardig trekken in het voorhoofd en de hoofdhuid op; bij verscheidene personen is de gevoeligheid zo groot, dat ze bij het betreden van de praktijkruimte zonder meer kunnen aangeven, of de zender in bedrijf is of niet, waarbij uiteraard elke hoor- of zicht tekens van de zender uitgesloten dienen te zijn. Bij een langer oponthoud in het stralingsbereik van een zender treedt dan meestal moeheid op. Uiteindelijk kunnen dan verschijnselen optreden, zoals wij die bij neurasthenicus gewoon zijn te zien:

Onrust, opgewondenheid, soms ook angstgevoelens en pessimisme,; ‘s avonds is het moeilijk om te slapen, de betreffende personen schrikken op uit hun slaap. ‘s Ochtends vroeg is er dan de matheid, neerslachtigheid en onbehagen. Bij verdere voortgezette inwerking vormen zich dan bedompte druk in het hoofd en hoofdpijn.“

Dezelfde beschrijvingen staan in het boek „Heilkraft und Gefahren der Elektrizität“ (1980) van Robert O. Becker, professor in *electromedicine* en expert van de US-overheid, in een expertise van dr. Jeremy Raines voor de NASA “Wechselwirkungen elektromagnetischer Felder mit dem menschlichen Körper: beobachtete Wirkungen und Theorien“ (1981), in het onderzoek voor de Nationale Volksarmee (NVA) van Klaus-Peter Wenzel „Zur Problematik des Einflusses von Mikrowellen auf den Gesundheitszustand des Funkmesspersonals der NVA“ (1967), en niet als laatste in de bewerkingen van Sovjet onderzoeksresultaten van Prof. Karl Hecht. (2)

Het was helemaal niet nodig naar specifieke EHS onderzoeken te speuren, want wanneer men het tot nu toe bekende beschadigingspotentieel bekijkt, zo wordt snel duidelijk, dat mensen met een bijzondere (genetische) aanleg ziek kunnen worden door EMV. Nieuwe studies zoals die van Meo (2010), Djerdane (2008), Eskander (2011), Esmekaya (2010), Buchner / Eger (2011) tonen werkingen op het endocriene systeem (hormoonsysteem) aan (3), een groot aantal studies bewijst, dat elektromagnetische velden in de cellen oxidatieve stress produceren door de aanmaak van cel beschadigende vrije radicalen, lichaamseigen afweer, lichaamseigen afweerkrachten (endogene antioxidanten) onderdrukken en de energieproductie (ATP) van de cellen beïnvloeden (4). Genuis/Lipp plaatsen deze bevindingen in relatie met andere onderzoeksresultaten van de milieugeeneeskunde en komen nu tot een algemene samenvatting van het ziektebeeld EHS, zelfs wanneer nog enkele vragen openblijven.

Nu wordt het tegenargument naar voren gebracht: „Dan zouden toch alle mensen ondertussen van de mobieltjes ziek geworden zijn!“ Gelukkig niet, daar iedereen anders reageert. Roken doodt ook niet iedereen. En niet bij iedereen slaat het fijn stof direct op de bronchiën. We weten tegenwoordig dat de individuele toestand van het immuunsysteem, epigenetische factoren en al aanwezige beschadigingen een rol spelen, wat het werk van Genuis/Lipp bevestigt. De acuut getroffen lichten ons in over wat zich bij ieder afspeelt en welke lange duur inwerkingen zich voor nu nog gezonde personen aftekenen.

Bagatelliseren voor de winst

Elektrohypersensibiliteit (EHS) is een “ziekte”, die er volgens de draadloze communicatie industrie en haar ambassadeurs niet zijn mag. Haar bestaan zou een bewijs zijn, dat de niet-ioniserende straling van de mobiele telefonie in de cellen van ieder mens als verstoring werkt en daardoor gezondheidsschade veroorzaakt. Dus worden zogenaamde “experts” ten tonele gevoerd, om te bewijzen, dat deze straling ongevaarlijk is. En de getroffen wordt voorgehouden, dat zij zelf dienen te bewijzen, dat ze “ziek” zijn.

De elektrohypersensibelen moeten zich in hun omgeving, op hun werkplek, met politici en artsen verweren, terwijl deze partijen in de regel weinig kennis van deze problematiek hebben en daarom ook weinig begrip tonen. Zij willen van de mogelijke schades en risico's niets horen en sluiten de ogen voor de gevaren. Aan de andere kant is er een steeds groter wordende groep kritische burgers, die de argumenten van de atoom-, geneesmiddelen- of genlobby doorzien. Zij hebben door, hoe daar met leugens en

welgevalligheidsexpertises miljardenzaken gerechtvaardigd worden. Maar bij de mobiele telecommunicatie schijnt dat anders te zijn. Hoe vaak hoort men niet de zinsnede, zelfs bij de Groenen, Greenpeace of van NaBu: „Daar is toch nog niets bewezen!“ Daar gelooft men graag en plotseling heel “naïef” de klinkende brochures van de industrie, hun lobbyverbanden en de overheidsinstellingen, die daarmee het eigen smartphone-gebruik rechtvaardigen en het geweten ontlasten. En met het lijden van een vermeende “randgroep” wordt er zelfs in de smartphone inspirerende vriendenkring vaak niet eens rekening gehouden. Het artikel van Genuis / Lipp zal de elektrohypersensibelen helpen, eindelijk erkenning te krijgen.

Referenties:

- (1) Entschließung des Europäischen Parlaments, 02. 04. 2009 (2008/2211(INI)). Resolution des Ständigen Ausschusses des Europarates, 27. 05. 2011
- (2) Hecht, Karl: Biologische Wirkungen Elektromagnetischer Felder im Frequenzbereich 0 – 3 GHz auf den Menschen, Studie russischer Literatur von 1960 – 1996 im Auftrag des Bundesministerium für Telekommunikation Auftrag-Nr. 4131/630 402, 14. 11. 1996.
- (3) Esmekaya et al.: Pulsmodulierte 900 MHz-Befeldung induziert Schilddrüsen-Unterfunktion und Apoptose in Schilddrüsen-Zellen: Eine Licht-, Elektronenmikroskopie- und immun-histochemische Untersuchung, 2010
Augner et al.: Wirkungen der Exposition bei Signalen von GSM-Mobilfunk-Basisstationen auf Cortisol, alpha-Amylase und Immunglobulin A im Speichel, 2010
Meo et al.: Wirkungen einer Mobiltelefon-Befeldung auf das Serum-Testosteron in Wistar-Albino-Ratten, 2010.
Djerdane et al.: Einfluss elektromagnetischer Felder, ausgesendet durch GSM-900-Mobiltelefone auf zirkadiane Muster der Gonaden-, Nebennieren- und Hypophysen-Hormone beim Mann, 2008.
Eskander et al.: Wie beeinflusst eine anhaltende Exposition bei Basisstationen und Mobiltelefonen das menschliche Hormon-Profil?, 2011
Buchner / Eger: Veränderung klinisch bedeutsamer Neuro-transmitter unter dem Einfluss modulierter hochfrequenter Felder - Eine Langzeitbeobachtung unter lebensnahen Bedingungen, 2011
- (4) Umfangreiche Literatur und Studienzusammenfassungen: www.mobilfunkstudien.de und www.broschuerenreihe.de
- (5) „Spannungsregulierte Ionenkanäle spielen bei der Weiterleitung von elektrischen Signalen in Nervenzellen eine sehr wichtige Rolle.“ Alberts u.a., Lehrbuch der Molekularen Zellbiologie, 3.Auflage, 2005, S.432.
„Ein schwaches, von außen kommendes elektrisches Feld kann, wenn seine Frequenz mit bestimmten Schwingungen des Membranpotentials übereinstimmt, diese Schwingungen resonant verstärken und die entsprechenden Membranprozesse beeinflussen.“ Neitzke, Risiko Elektromog, 1994, S. 273. Siehe dazu auch Jacobi/Partovi : Molekulare Zellbiologie, 2011, S. 92ff. Ausführlich populärwissenschaftlich dargestellt auch in der Broschüre „Zellen im Strahlenstress“, 2009, S. 11 und S., 37 ff.